

Huvudman

Kulturella föreningen för välgörande ändamål, org. nr. 8460052155
exp@alsalamahskolan.com

Ärendet

Tillsyn av Al-Salamahskolan F-9 i Malmö kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kulturella föreningen för välgörande ändamål att senast den **2024-08-26** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare, extra anpassningar, anmälan om kränkande behandling samt betygs katalog och beslut om betyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kulturella föreningen för välgörande ändamål inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kulturella föreningen för välgörande ändamål ska vidta följande åtgärder

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen i samtliga ämnen bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga i de ämnen de undervisar i, om inte undantag enligt 2 kap. 18 § skollagen är tillämpligt. Huvudmannens redovisning ska omfatta en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att rekrytera legitimerad och behörig personal i de ämnen som det saknas sådan personal på skolenheten (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen).

Extra anpassningar

1. Se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Anmälan om kränkande behandling

1. Se till att alla lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt hur många anmälningar som kommit in under perioden den 25 januari 2024 till den 19 augusti 2024. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

Beslut om betyg och betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg fattas av den eller de lärare som har bedrivit undervisning i ämnet. Detta innebär att rektorn ska upphöra med att sätta betyg i andra fall än när rektorn bedrivit undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas eller när en lärare som inte är legitimerad och en lärare som är legitimerad, men inte behörig i ämnet, är oense om betygssättningen (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen).
2. Se till att beslut om betyg dokumenteras för föreskrivet sätt. Detta innebär att betygskatalogen ska innehålla namn på lägeskommunen. Detta innebär även att betygskatalogen ska innehålla namn på den eller de som har beslutat om betyg. Detta innebär också att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera och förse uppgiften med egenhändig signatur samt att datering ska ske i samband med att signering görs (6-8 §§ Skolverkets föreskrift om betygskatalog, SKOLFS 2011:123).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garanterad undervisningstid, modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmålet, särskilt stöd, tillgång till elevhälsa samt i övriga delar inom områdena åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling samt betygssättning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr. 2023:6587) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys under hösten 2023 inlett en tillsyn av Al-Salamahskolan i Malmö kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Al-Salamahskolan följer gällande bestämmelser om att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmålet, extra anpassningar och särskilt stöd, åtgärdande arbetet för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling, betygsättning och tillgång till elevhälsa.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 21-23 november 2023. En representant för huvudmannen har också intervjuats den 24 november 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat anmälningar om kränkande behandling, skolans rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, skolans timplan, inkommen lärarförteckning samt betygs kataloger. Skolinspektionen har den 20 november och den 21 december 2023 begärt att huvudmannen ska inkomma med kompletterande uppgifter i ärendet. Huvudmannen har den 21 och 27 november 2023 samt den 8 januari 2024 inkommit med begärda handlingar till Skolinspektionen. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarbehörighet

Inför tillsynsbesöket har Skolinspektionen begärt och fått del av en förteckning över den undervisande personalen vid skolenheten. Av förteckningen framgår att 9 av 32 lärare vid skolan är legitimerade. Av denna förteckning framgår vidare att det

på skolan helt saknas behöriga lärare i ämnena slöjd, arabiska som modernt språk och musik och att samtliga elever i samtliga årskurser undervisas av obehöriga lärare i ämnena slöjd, musik, engelska och arabiska som modernt språk. Det framgår också att eleverna i årskurs 2 och 6 undervisas av obehöriga lärare i alla ämnen och att eleverna i årskurs 5, utöver ovanstående ämnen, även undervisas av obehöriga lärare i ämnena matematik och idrott och hälsa. Vidare framgår av denna förteckning att eleverna i årskurs 7-9 undervisas av behöriga lärare i ämnena matematik, svenska som andraspråk och teknik samt av obehöriga lärare i resterande ämnen.

Anställda lärare

Enligt ovannämnda förteckning är 13 av de olegitimerade lärarna tillsvidareanställda. Av kompletterande uppgifter från huvudmannen framgår att flera av de 13 olegitimerade lärarna har varit anställda vid skolan under en längre tid, några sedan 1997 och 2000, medan andra anställdes under perioden 2016 till 2022. I inkomna synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning uppger huvudmannen att 7 av de 13 olegitimerade lärare som i läraryrteckningen uppgetts vara tillsvidareanställda inte är tillsvidareanställda. Vidare uppger huvudmannen att tre av de olegitimerade tillsvidareanställda lärarna ursprungligen anställdes som modersmålslärare. Huvudmannen uppger också att de andra tre tillsvidareanställda olegitimerade lärarna ursprungligen anställdes som assistenter och att de sedan blev tillsvidareanställda år 2000, 2016 och 2021. Skälet till att dessa tre lärare har övergått till lärarroller uppger huvudmannen är brist på legitimerade lärare. De obehöriga lärare som huvudmannen uppger nyligen anställt är enligt huvudmannen visstidsanställda under cirka tio månader. Av ovannämnda förteckning och intervju med rektorn framgår även att det finns sex till sju anställda olegitimerade lärare på skolan som har en till två terminer kvar på lärarutbildningen och en lärare som inväntar legitimation.

I intervju uppger flera av de olegitimerade lärarna att de är anställda som lärare och att de är visstidsanställda. En lärare, som är olegitimerad och som inte finns med i den läraryrteckning som huvudmannen lämnat in, uppger att hen undervisar i skolans val (arabiska som modernt språk) och att hen är tillsvidareanställd som lärare. Rektorn uppger i intervju att hen inte kan svara på vilken anställningsform flera av lärarna har eftersom de anställdes innan rektorn påbörjade sin tjänstgöring vid skolan, samt att det är ekonomiansvarig i verksamheten som fyllt i den läraryrteckning som skickats till Skolinspektionen. I intervju uppger huvudmannens representant att det är huvudmannen som har informationen om lärarnas anställningsformer.

Rekrytering av legitimerade och behöriga lärare

Rektorn uppger i intervju att skolan inför läsåret 2023/2024 eftersökt och annonserat om lärare i ämnet bild i årskurserna 4-9, svenska i årskurserna 4-6, naturorienterade ämnen i årskurserna 6-9 och engelska i årskurserna 4-9. Utöver annonseringen, som rektorn tror skett på Arbetsförmedlingens webbsida, uppger rektorn att hen och huvudmannen har nätverk som de eftersöker lärare genom. Skolinspektionen har efter tillsynsbesöket begärt att huvudmannen ska inkomma med de

anställningsannonser som använts för att söka efter legitimerade och behöriga lärare inför läsåret 2023/2024, samt inkomma med information om när dessa annonser lades ut, under vilken tid de låg ute och uppgifter om var annonserna publicerades. Huvudmannen har i samband med svar på begärd komplettering inte inkommit med de efterfrågade annonserna utan istället med ett skriftligt svar där det hänvisas till tre annonser som uppges ha publicerats på Arbetsförmedlingens webbsida. Enligt huvudmannen avsåg en av dessa annonser lärare i bild och publicerades inför läsårsstart 2023/2024, den 4 juli 2023. Övriga två annonser avsåg enligt huvudmannen lärare i årskurs F-3 och publicerades den 5 september 2023 respektive den 7 december 2023. Huvudmannen uppger vidare att två legitimerade lärare anställdes genom annonserna, men att dessa därefter avslutat sina anställningar. I ämnet bild har en vikarie anställts. Utöver annonsering uppger huvudmannen att tre lärare anställdes under sommaren 2023 genom rekrytering via de anställdas nätverk. Vid jämförelse med den inskickade lärarförteckningen inför Skolinspektionens besök framgår att två av dessa lärare saknar legitimation medan en är legitimerad grundlärare för årskurserna F-3. Huvudmannen uppger också att rekrytering sker genom annonsering riktad mot studenter vid lärarutbildningen. Genom denna strategi uppges att två lärare ha anställts. En av dessa två lärare finns med i lärarförteckningen och av intervju med rektorn framgår att hen har ett år kvar på studierna. I inkomna synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning framkommer därutöver uppgifter om att rektorn har anställt fem till sex lärarstudenter som snart avslutar studierna.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 13 § första stycket skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 18 § skollagen framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser modersmål.

Av 2 kap. 20 § skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning om han eller hon ska undervisa i modersmål.

I förarbetena till skollagen uttalas att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (Prop. 2009/10:165, s. 653).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister på skolenheten när det gäller kravet på att elever ska undervisas av legitimerade och behöriga lärare. Skolinspektionens utredning visar att det på skolan helt saknas legitimerade lärare med behörighet i ämnena slöjd, arabiska som modernt språk och musik. Av inkommen dokumentation från huvudmannen och av intervjuer framgår vidare att eleverna i årskurs 2 och 6 undervisas av obehöriga lärare i alla ämnen, att eleverna i årskurs 5, utöver ämnena slöjd, musik och arabiska som modernt språk, även undervisas av obehöriga lärare i ämnena matematik och idrott och hälsa samt att eleverna i årskurs 7-9 undervisas av obehöriga lärare i samtliga ämnen utom matematik, svenska som andraspråk och teknik. Därmed finns det behov av att anställa legitimerade och behöriga lärare i dessa ämnen och årskurser. Trots detta har huvudmannen, inför läsårsstart 2023/2024, endast annonserat efter legitimerad och behörig lärare i bild och efter läsårsstart efter lärare i årskurs F-3. Huvudmannen har således inte inför innevarande läsår annonserat efter och försökt anställa legitimerade och behöriga lärare i flertalet av de ämnena som skolan helt saknar eller har behov av ytterligare legitimerade och behöriga lärare i. Mot bakgrund härav konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte har gjort tillräckliga ansträngningar för att säkerställa att eleverna i samtliga årskurser undervisas av legitimerade och behöriga lärare i samtliga ämnen. Att huvudmannen uppger att rekrytering även sker genom anställdas nätverk och att en legitimerad lärare med behörighet för årskurserna F-3 därigenom har anställts, föranleder ingen annan bedömning. Detta eftersom huvudmannen inte har redovisat hur denna rekrytering har gått till och i vilka ämnen och årskurser de inom detta nätverk har eftersökt legitimerade lärare, trots att Skolinspektionen har efterfrågat information om hur huvudmannen har eftersökt legitimerade och behöriga lärare. Att huvudmannen därutöver uppger att de med viss regelbundenhet annonserar efter och rekryterar lärarstudenter föranleder inte heller någon annan bedömning då majoriteten av de lärarstudenter som rekryteras inte är färdiga med sin utbildning och således varken är legitimerade eller behöriga i något ämne.

Vad gäller kravet om att endast lärare med legitimation får anställas utan tidsbegränsning framgår inte att Kulturella föreningen för välgörande ändamål har brutit mot bestämmelserna. Ärendet ska därför avslutas i den delen.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I samtliga elevintervjuer säger elever att de får den hjälp de behöver och att lärarna är duktiga på att hjälpa dem, men flera elever säger att det ibland tar lång tid innan de får hjälp eftersom lärarna behöver hjälpa andra elever. Lärare i låg- och mellanstadiet uppger att eleverna ges de extra anpassningar de är i behov av, bland annat eftersom det finns lärarassistenter i klasserna. Lärare säger även att det finns många elever på skolan som behöver stöd i bland annat begreppsförståelse. Flera lärare i högstadiet uppger att de inte har förutsättningar att ge eleverna de extra anpassningar de är i behov av. De säger att det är i de ämnen de inte har

klassassistenter som de extra anpassningarna inte kan ges, exempelvis i form av individuell feedback och stöd för att eleven ska ta sig igenom texter. Personal från elevhälsan uppger att det varierar hur väl lärare arbetar med extra anpassningar. De säger även att det i högstadiet inte finns något tvålärarsystem, vilket gör att förutsättningarna att ge eleverna extra anpassningar inte finns i alla ämnen. Rektorn uppger inledningsvis att det inte stämmer att eleverna inte får de extra anpassningar de är i behov av och säger att hen inte fått den informationen tidigare. Hen uppger därefter att det kan vara så att vissa lärare inte arbetar korrekt med extra anpassningar och att vissa lärare kanske tycker att de inte har tid att ge eleverna de extra anpassningar de är i behov av.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med extra anpassningar. Av intervjuer med lärare i högstadiet och elevhälsans personal framgår att elever i högstadiet inte alltid ges de extra anpassningar de har behov av i alla ämnen. Dessa uppgifter motsägs varken av rektorn i intervju eller av huvudmannen efter kommunisering av tjänsteanteckningen.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever säger i intervjuer att det finns enskilda elever som slår andra elever och att det finns äldre elever som retar yngre elever. Elever säger vidare att de känner till vad kränkande behandling innebär och att om det händer så reagerar all personal och skriver en så kallad incidentrapport. Flera elever säger att elever inte är taskiga mot varandra, eftersom eleverna känner varandra väl och gått på skolan länge tillsammans.

Flera lärare uppger att det sker kränkningar mellan elever och att lärare då samtalat med elever och reder ut situationerna. Vid allvarigare händelser, exempelvis när en elev uppenbart tagit illa vid sig av vad en annan elev sagt, skriver mentorn en incidentrapport där de ska ange vad som hänt och vad personal gjort i situationen. Lärare säger vidare att de, utifrån skolans rutiner, ska behålla incidentrapporterna och samla dem som underlag för "anmälan till trygghetsgruppen". Anmälan till trygghetsgruppen ska enligt lärare göras när det uppstår fler situationer kring samma elev och när de som mentorer inte kan lösa situationen. Någon lärare säger dock att hen skickar incidentrapporten direkt till trygghetsgruppen om hen bedömer att det rör sig om kränkande behandling och en annan lärare säger att de

incidentrapporter hen behåller hos sig handlar om mindre allvarliga händelser. Lärare uppger att de alltid skriver en incidentrapport vid kränkningar eller andra situationer, men att incidentrapporten inte alltid lämnas till trygghetsgruppen. Enligt lärarna innebär detta att rektorn inte får kännedom om de incidentrapporter som inte lämnas över. Några av lärarna säger att de alltid anmäler kränkningar till rektorn. Lärare uppger även att det skett fler kränkningar än de 21 som rektorn i informationsinhämtningen till Skolinspektionen anger har inkommit till hen under den senaste tolv månaders perioden. Personal från elevhälsan bekräftar att mentorn ska behålla incidentrapporten och om hen inte kan lösa situationen ska ärendet lämnas till trygghetsgruppen. Även om vissa större incidenter, enligt personal från elevhälsan, anmäls direkt till trygghetsgruppen och därigenom till rektorn, säger de att mentorerna behåller vissa kränkningsanmälningar och inte anmäler dessa till rektorn. Personal från elevhälsan uppger därutöver att det inte heller alltid skrivs incidentrapporter i form av anmälningar om kränkande behandling, då personal ibland löser situationerna i stunden och därför inte gör en anmälan. De säger även att rektorn inte får information om alla kränkningar och att de 21 upprättade anmälningarna handlar om de allvarligaste händelserna. Rektorn uppger i intervju att skolan har en blankett som heter anmälan om kränkande behandling, som personal ska skicka till trygghetsgruppen. Hen uppger att incidentrapporterna är för mindre allvarliga händelser och om det upprepar sig upprättas en anmälan om kränkande behandling som överlämnas till rektorn. Rektorn säger också att skolans rutin är att personal ska anmäla till trygghetsgruppen när det sker en kränkning. Rektorn uppger vidare att hen inte fått information om att alla kränkningar inte anmäls. Representant för huvudmannen uppger i intervju att det är hemskt om det är så att alla kränkningar inte anmäls samt att huvudmannen ska undersöka saken.

Av inkomna synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning framgår att skolan ägnat en studiedag efter Skolinspektionens besök till att informera personal om skolans rutiner för anmälan om kränkande behandling.

Av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan, rektorn samt av inkommen dokumentation framgår att trygghetsgruppen utreder och följer upp de anmälningar som inkommer, och att mentorer utreder de mindre allvarliga händelserna som inte anmäls direkt till trygghetsgruppen. Av de fyra anmälningar med tillhörande utredning som Skolinspektionen tagit emot inför och granskat vid besöket framgår att utredningarna genomförts bland annat genom samtal med elever och elevernas vårdnadshavare, samt att åtgärder vidtagits efter genomförd utredning. Representant för huvudmannen uppger i intervju att även huvudmannarepresentanter deltar i utredningar av kränkande behandling genom möten med elevhälso-teamet och vårdnadshavare.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete för att förhindra kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar att alla fall då en elev kan anse sig ha utsatts för kränkande behandling inte anmäls till rektorn. Även om intervjuer med lärare och elevhälsans personal visar att lärare oftast skriver en incidentrapport vid händelser som kan utgöra kränkande behandling, visar intervjuerna att dessa incidentrapporter inte alltid skickas vidare till rektorn och att lärare i flera fall endast anmäler grövre och upprepade händelser om kränkande behandling till rektorn.

Vad gäller kravet på att all personal agerar vid kränkande behandling samt kravet på att huvudmannen utreder de fall av kränkande behandling som kommer till huvudmannens kännedom och vidtar åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Betygskatalog och beslut om betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betygskatalog

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket begärt att ta del av skolans betygskatalog för höstterminen 2022 och vårterminen 2023. Huvudmannen har inkommit med dokumentation som benämns "Betygskatalog – sammanställning av uppgifter om terminsbetyg", av vilka betyg i samtliga ämnen för samtliga elever i respektive klass för respektive termin framgår. I inskickad betygskatalog finns inte signaturer eller namn och titel på den eller de som beslutat om respektive elevs betyg i respektive ämne. Vid besöket vid skolenheten begär Skolinspektionens utredare att ta del av den betygsdokumentation över höstterminen 2022 och vårterminen 2023 som finns på plats på skolan. Utredarna får då ta del av samma dokumentation som huvudmannen skickat in inför besöket, med skillnaden att det finns signaturer i form

av initialer under betygen i vissa ämnen, men inte i alla. Det framgår inte heller namn på den som beslutat om betyget. Rektorn och skoladministrationen uppger vid Skolinspektionens besök att det inte finns någon annan form av betygsdokumentation på skolan. Av inkomna synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning framgår att i skolans administrativa system finns något som kallas för "betygsrapport", där det anges vilka lärare som satt betyg i de olika ämnena. Lärare uppger i intervjuer att de inte signerar betyg digitalt utan att de signerar betygen manuellt på en utskrift från skolans digitala system.

Vid granskningen av "Betygskatalog – sammanställning av uppgifter om terminsbetyg", som Skolinspektionen tog del av vid skolbesöket, framgår att det inte finns signaturer från betygsättande lärare i samtliga ämnen. Detta gäller i samtliga årskurser och klasser där betyg ska sättas. Det saknas även dateringen för när betygen beslutades. I de fall det finns signaturer framgår inte namn på den som beslutat om betygen. Det framgår inte heller namn på den kommun som skolan är belägen i.

Beslut om betyg

Av de betygskataloger som redogörs för ovan framgår att rektorn signerat flertalet betyg på den rad som kallas "betygsgivande lärares signatur". I inkommen lärarförteckning är rektorn inte upptagen som undervisande lärare. I inskickade klassche-man framgår inte heller någon lärarsignatur som kan hänföras till rektorns namn. Flera intervjuade lärare uppger även att rektorn inte undervisar. En lärare säger också att obehöriga lärare kallas in till samtal med rektorn i samband med betygs-sättning. Av inskickad dokumentation och av intervju med rektorn framgår att det är rektorn som beslutar om betyg i de fall då olegitimerade lärare undervisar i ämnen där skolan inte har legitimerade och behöriga lärare. I övriga ämnen där olegitimerade lärare undervisar och det finns en legitimerad lärare på skolan som är behörig i ämnet, beslutar dessa gemensamt om betyget.

Rättslig reglering

Betygskatalog

Av 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Med beslut om betyg avses beslut att sätta betyg, och inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Det ska framgå om ett betyg har satts innan eller efter det att ett ämne har avslutats. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Av 6 § i Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog framgår att i grundskolan ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Det ska framgå av betygskatalogen om ett ämne har avslutats.

Av 7 § i Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt.

Av 8 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att en betygskatalog ska innehålla Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på huvudman, skolenhet och den kommun där skolenheten är belägen, namn på eleven och elevens personnummer eller motsvarande, namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg och namn på klass eller motsvarande.

Beslut om betyg

Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Betygskatalog

Skolinspektionen bedömer att Al-Salamahskolan inte lever upp till författningarnas krav när det gäller dokumentation i betygskatalog. Utredningen visar att det finns felaktigheter i skolans betygskatalog. För flera ämnen och i samtliga årskurser saknas det signatur från den lärare som beslutat om betyg. Det saknas genomgående datering för när beslut om betyg fattats samt namn på den som beslutat om betyg. Det finns inte heller namn på den kommun där skolenheten är belägen.

Beslut om betyg

Skolinspektionen bedömer att Al-Salamahskolan inte lever upp till författningarnas krav när det gäller beslut om betyg. Skolinspektionens utredning visar att rektorn fattar beslut om betyg i de fall olegitimerade lärare har undervisat i ämnen som skolan saknar legitimerade och behöriga lärare i. Utredningen visar vidare att rektorn inte har ansvarat för undervisningen i dessa ämnen. Utredningen visar också att skälet till att rektorn fattat beslut om betyg i dessa fall inte är att den olegitimerade läraren som bedrivit undervisningen och en legitimerad lärare inte är eniga om betyg. Således är inte de förutsättningar under vilka rektorn ska fatta beslut om betyg uppfyllda. Att rektorn fattat beslut om betyg i dessa fall är därmed en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Kulturella föreningen för välgörande ändamåls verksamhet vid Al-Salamahskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning av legitimerade och be-

höriga lärare, extra anpassningar, anmälan om kränkande behandling samt betygskatalog och beslut om betyg. Det finns därför skäl att förelägga Kulturella föreningen för välgörande ändamål att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Inför tillsynsbesöket begärde Skolinspektionen att ta del av skolans timplan för läsåret 2023/2024. Skolinspektionen mottog skolans timplan, vilken anges gälla för läsåret 2022/2023. Vid beräkningen av undervisningstiden framgår att skolans fördelning inte uppfyllde den garanterade undervisningstiden i princip i samtliga ämnen och i samtliga stadier. I intervju uppger rektorn att den inskickade timplanen inte är korrekt, utan att hen utgått från en annan timplan när hen och skolans administration utformade klassernas schema inför läsåret 2023/2024. Huvudmannen har därefter inkommit med en annan timplan, som uppges gälla för läsåret 2023/2024. Vid beräkningen av undervisningstiden utifrån denna timplan framgår att den garanterade undervisningstiden är uppfylld i samtliga ämnen och stadier. Undervisningstiden i timplanen, som anger den veckovisa undervisningstiden i respektive ämne och årskurs, stämmer även överens med de klassscheman som Skolinspektionen tagit del av. I samtliga intervjuer som Skolinspektionen ställt frågan uppger elever, lärare och rektorn att inskickade scheman är korrekta och är gällande för läsåret 2023/2024.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

Av 9 kap. 3 § skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 samt att huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden.

Av bilaga 1 till skolförordningen framgår fördelningen av den garanterade undervisningstiden (timplan) i respektive ämne och stadie.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Kulturella föreningen för välgörande ändamål bryter mot bestämmelserna när det gäller elevernas garanterade undervisningstid. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Modersmålsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervjuer att elever vid skolenheten ges modersmålsundervisning i språken pashto och urdu, men att ingen elev ges modersmålsundervisning i arabiska. Några lärare uppger även att elever inte kan ges modersmålsundervisning i arabiska. Lärare uppger också att elever och vårdnadshavare ges information om rätten till modersmålsundervisning vid terminsstart och någon lärare säger att hen även i rollen som mentor informerar om detta. Rektorn uppger att skolan skickar informationsmaterial om rätten till modersmålsundervisning under sommaren och uppger vidare att ingen elev eller vårdnadshavare efterfrågat modersmålsundervisning i arabiska. Rektorn uppger att elever under tidigare läsår fått modersmålsundervisning i arabiska om vårdnadshavare önskat det.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 7 § skollagen framgår att en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I tre av fyra elevintervjuer säger elever att det finns klasskamrater som inte kan så bra svenska, men att det finns lärare på lektionerna som kan arabiska och som hjälper dessa elever och översätter delar av undervisningen. Flera lärare uppger i intervjuer att elevernas stödbehov framför allt tar sig uttryck i ett begränsat ordförråd och en begränsad begreppsförståelse, men att de på olika sätt stödjer eleverna i att tolka och förstå begrepp och ord. Några lärare uppger att det finns ett behov av studiehandledning på modersmålet i språket arabiska, men att det finns klassassistenter som stödjer de elever som behöver det. Flera andra lärare uppger däremot att alla elever förstår undervisningen, men att de anpassar undervisningen utefter de stödbehov som beskrivits ovan. Rektorn uppger att hen inte är av uppfattningen att det finns elever som har svårt att ta till sig undervisningen på grund av svårigheter med det svenska språket. Rektorn säger därutöver att de elever som behöver språkligt stöd får det av klassassistenterna.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 § skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn framgår att skolan har framtagna rutiner för arbetet kring särskilt stöd. Vidare framgår att om en lärare befarar att en elev, trots att denne ges extra anpassningar, inte kommer att nå kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna ska läraren i dialog med specialpedagog göra en kartläggning av elevens pedagogiska och sociala stödbehov. Därefter lyfter specialpedagogen elevärendet vidare till elevhälsoteamen. Lärare uppger att samtliga elever som de bedömer kan vara i behov av särskilt stöd har anmälts till elevhälsan.

Flera lärare uppger i intervjuer att genomförd kartläggning kan leda till att eleverna istället ges fler eller andra extra anpassningar. Någon lärare säger att det alltid startas utredningar när elever anmälts till elevhälsan och andra lärare säger att det även kan leda till frånvaroutredningar eller andra former av sociala utredningar. Personal från elevhälsan uppger att en anmälan om utredning av särskilt stöd alltid leder till att en utredning startas, men att utredningen kan leda till att elever ska ges fler eller andra extra anpassningar. Rektorn uppger att det beror på att specialpedagoger bedömt att läraren i ett första skede inte gett eleven de extra anpassningar som eleven är i behov av. Specialpedagogen ber då läraren att först genomföra anpassningarna innan eleven på nytt lyfts vidare till elevhälsan för en eventuell utredning av behov av särskilt stöd.

Personal från elevhälsan uppger att alla utredningar inte leder till beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram i de fall problematiken beror på frånvaro. De säger vidare att de i sådana fall först tittar på frånvaron innan utredning och framtagandet av åtgärdsprogram. De säger också att när en utredning görs gällande frånvaro fattas inte några beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn uppger att under hens tid på skolan har ingen utredning gällande en elevs behov av särskilt stöd lett till ett beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram, då alla sådana utredningar lett till beslut om att utarbeta åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket tagit del av ett antal upprättade åtgärdsprogram. Av dessa framgår elevens behov och vilka åtgärder eleven ska ges för att tillgodose detta behov. Personal från elevhälsan uppger i intervju att rektorn inte alltid beslutar om de åtgärder som utredningen visar att eleven har behov av och ger som exempel att utredningen kan visa att en elev är i behov av resursperson hela dagen, men att åtgärden som beslutas är att eleven ges resurs del av dagen. Rektorn säger i intervju att detta inte stämmer och att de åtgärder som utredningen visar att eleven är i behov av också skrivs in i elevens åtgärdsprogram.

I inkomna synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning uppger huvudmannen att skolan har sju elevassistenter som stöttar sju elever i behov av särskilt stöd, och att skolan arbetar intensivt för att möta elevernas behov.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Av 3 kap. 9 § första stycket skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av 3 kap. 9 § tredje stycket skollagen framgår att om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Kulturella föreningen för välgörande ändamåls verksamhet brutit mot bestämmelserna när det gäller särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervju att de utgår från hela läsårets resultat och inte bara resultatet vid nationella prov i betygssättningen, men att det läggs större vikt vid de nationella proven jämfört med andra prov. Flera lärare uppger att resultatet av det nationella provet särskilt beaktas i betygssättningen. En lärare säger att det inte läggs särskild vikt vid resultatet och en annan lärare säger att resultaten på proven inte alltid speglar elevernas kunskaper. Rektorn uppger att lärare ska lägga vikt vid resultatet av de nationella proven men att allt eleven gjort under läsåret ska beaktas i betygssättningen.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 20 a § skollagen framgår att vid betygssättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Kulturella föreningen för välgörande ändamål brutit mot bestämmelserna när det gäller att lärare särskilt ska beakta resultatet av de nationella proven i betygsättningen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad dokumentation och av intervjuer med lärare framgår att det inte finns någon kurator i skolans elevhälsa. Lärare, rektorn och representant för huvudmannen uppger att det är skolans socialpedagoger som fullgör elevhälsans psykosociala uppdrag. I övrigt framgår det av inskickad dokumentation och av intervjuer att det finns tillgång till skolsköterska, skolläkare, psykolog samt specialpedagogisk kompetens i skolans elevhälsa.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att för eleverna i förskoleklassen och grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Kulturella föreningen för välgörande ändamåls verksamhet brutit mot bestämmelserna när det gäller tillgång till elevhälsa. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X David Lopez Svensson

Föredragande
Signerat av: David Lopez Svensson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Vivianne Majoros Wastrell medverkat.